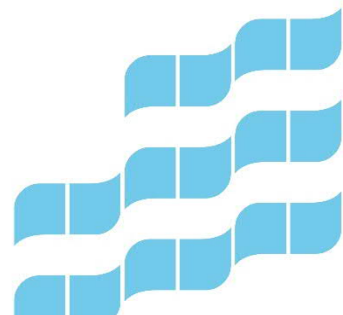
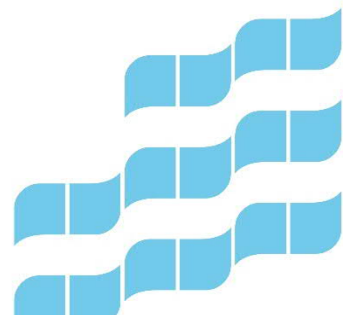

YKSITYISEN VARHAISKASVATUKSEN, ESIOPETUKSEN SEKÄ
KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN
VALVONTAKERTOMUS VUODELTA 2020

Sisälllys

1. VALVONNAN KOHTEET JA VALVONTAVIRANOMAISET	3
2. TAMPEREEN YKSITYISEN VARHAISKASVATUKSEN PALVELUJEN VALVONTA	4
2.1 Tampereen kaupungin valvonnan organisointi v. 2020	4
2.2 Valvottavat yksiköt	4
2.3 Ohjaus, neuvonta ja valvonta ennalta ehkäisevänä toimintana	5
2.4 Valvontakäynnit	6
2.5 Toteutuneet käynnit	6
3. ENGLANNINKIELISEN JA RUOTSINKIELISEN ESIOPETUKSEN VALVONTA	7
4. KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN YKSITYISTEN PALVELUNTUOTTAJIEN TOIMINNAN VALVONTA	8
5. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	8

1. VALVONNAN KOHTEET JA VALVONTAVIRANOMAISET

Yksityisen varhaiskasvatuksen valvontaa ja ohjausta säätelee varhaiskasvatuslaki (540/2018). Varhaiskasvatuslain ohella ohjaavaa lainsäädäntöä täydentävät:

- Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018)
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan ilmoitusmenettelystä (772/2018)
- EU:n tietosuoja-asetus (EU 2016/679)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009).

Varhaiskasvatuksen valvontaviranomaisia ovat yksityisen palveluntuottajan järjestämän ja tuottaman varhaiskasvatuksen osalta aluehallintovirasto, sosiaali- ja terveysalan lupavirasto Valvira sekä varhaiskasvatuslain 50 §:ssä tarkoitettu kunnan toimielin tai sen määräämä viranhaltija.

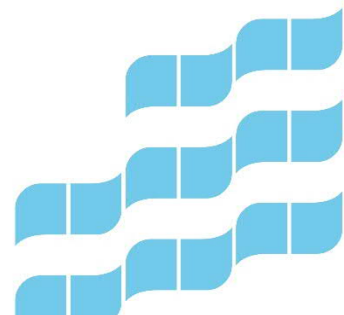
Valvira ja aluehallintovirastot toteuttavat suunnitelmallista valvontaa yhdessä laatimansa valtakunnallisen varhaiskasvatuksen valvontaohjelman mukaisesti. Ensimmäinen valvontaohjelma julkaistiin v. 2020 alussa. Valvontaohjelman tavoitteena on yhdenmukaistaa varhaiskasvatuksen ohjausta ja valvontaa. Valvontaohjelmassa kuvataan varhaiskasvatuksen valvonnan periaatteet ja vuosittaiset painopisteet. Vuonna 2020 valvonta kohdistui varhaiskasvatuksen ryhmäkokoihin ja henkilöstömitoitukseen.

Valvontaviranomaisten on toteutettava valvontaa ensisijaisesti antamalla varhaiskasvatuksen järjestäjälle tarpeellista ohjausta ja neuvontaa sekä seuraamalla toiminnan kehitystä yhteistyössä toiminnan järjestäjän kanssa.

Aluehallintovirasto toimii rekisterin pitäjänä yksityisten päiväkotien osalta. Palveluntuottaja toimittaa kunnalle ilmoituksen toimintansa aloittamisesta tai muuttamisesta tai vastuuhenkilön vaihtumisesta. Kunta tarkastaa toiminnan ja antaa lausunnon ilmoitukseen ja toimittaa asiakirjat aluehallintovirastoon. Kunnassa toimivien yksityisten perhepäivähoitajien ja ryhmäperhepäiväkotien rekisterin ylläpitäjänä on kunnan valvova viranomainen.

Esiopetuksen valvontavelvollisuus perustuu perusopetuslain säädöksiin opetuksen järjestäjän velvollisuuksista. Esiopetuksen järjestämiseen luvan saanut opetuksen järjestäjä (Tampereen kaupunki) voi hankkia esiopetuspalvelut julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta. Opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään perusopetuslain mukaisesti.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan valvontavelvollisuus on kirjattu perusopetuslain kohtaan, jossa säädetään toiminnan järjestämisestä ja laajuudesta. Kunta voi järjestää palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa. Kunta voi hankkia palvelut myös antamalla tähän tarkoitukseen avustusta palveluntuottajalle. Kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään perusopetuslain mukaisesti (Perusopetuslaki 1136/2003 § 48b). Saadakseen toimintaan valtionosuutta kunnalla tulee olla Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteista (Opetushallituksen määräykset 2011:1) johdettu kunnan oma

toimintasuunnitelma. Tampereen kaupungin Eppu-toiminnan ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma tarkistettiin ja hyväksyttiin Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa toukokuussa 2018.

2. TAMPEREEN YKSITYISEN VARHAISKASVATUKSEN PALVELUJEN VALVONTA

2.1 Tampereen kaupungin valvonnan organisointi v. 2020

Sivistyspalvelujen palvelualueen valvonnan ja ohjauksen vastuualueelle kuuluivat yksityisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan valvonta ja ohjaus sekä osallistuminen Tampereen kaupungin perhetukikeskusten (4) valvontaan.

Yksityisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan valvontaa ja ohjausta tekivät vuonna 2020 erikoissuunnittelija ja valvontakoordinaattori. Varhaiskasvatuksen palveluverkkotyöstä vastaava koordinaattori oli mukana uusiin päiväkotitiloihin liittyvissä alustavissa tilakatselmuksissa, väistötilakatselmuksissa ja käyttöönottotarkastuksissa. Kasvatus- ja opetuspalvelujen asiakaspalvelupäällikkö toimi viranhaltijan roolissa yksityisen varhaiskasvatuksen määräysten, muistutusten ja kanteluiden osalta.

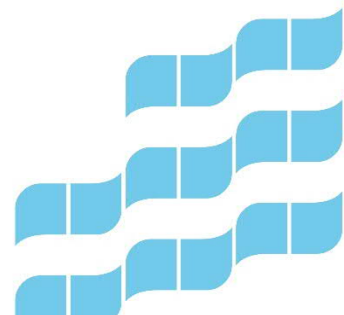
Tampereella varhaiskasvatuksen palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisuutena, huomioiden kunnan oma toiminta sekä yksityiset palveluntuottajat. Uudet toimijat ottavat yhteyttä palveluverkosta vastaavaan koordinaattoriin suunnitellessaan uutta toimipistettä, jotta selviää, onko suunniteltu toimipiste palveluverkon kannalta sopivassa paikassa.

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus Tampereen kaupungin varhaiskasvatuksessa olevista lapsista on 24 % (2019: 22,88%), yhteensä 2104 lasta. Yksityisen hoidon tuella hoidettiin 494 lasta, ostopalvelupäiväkodeissa oli hoidossa 191 lasta ja palvelusetelipäiväkodeissa oli hoidossa 1419 lasta. Ostopalveluna hankittuun esiopetukseen osallistui 114 lasta.

Vuoden aikana käynnistyi neljän uuden palvelusetelipäiväkodin ja yhden yksityisen hoidon tuella toimivan päiväkodin toiminta. Myös yksi uusi ryhmäperhepäiväkoti aloitti toimintansa. Vuonna 2020 yhden ostopalvelupäiväkodin sopimus päättyi ja palveluntuottaja siirtyi palvelusetelituottajaksi uusiin tiloihin. Kaksi ryhmäperhepäiväkotiä ja 11 perhepäivähoitajaa lopettivat toimintansa.

2.2 Valvottavat yksiköt

1. Päiväkodit	
- yksityiset päiväkodit (yksityisen hoidon tuella)	8
- palvelusetelipäiväkodit	26
- ostopalvelupäiväkodit	4
2. Ryhmäperhepäiväkodit	17
3. Yksityiset perhepäivähoitajat	66

2.3 Ohjaus, neuvonta ja valvonta ennalta ehkäisevänä toimintana

Toiminnan käynnistäminen uusissa toimitiloissa

Uusille toimijoille annetaan tilojen suunnittelun ja rakentamisen tueksi Tampereen päiväkotien suunnitteluohje (päivitetty 2020). Alustava tilakatselmus tehdään hyvissä ajoin, mikäli suunniteltu toimipiste on palveluverkon kannalta sopivassa paikassa. Tilakatselmuksessa käytössä olevat lomakkeet (erikseen päiväkotitoiminta- ja ryhmäperhepäiväkotitoiminta) on uusittu joulukuussa 2020. Uusien rakennettavien tilojen osalta alustava tilakatselmus tehdään pohjapiirustusten ja asemakuvan perusteella. Olemassa olevien tilojen osalta tehdään tiloihin alustava tarkastuskäynti. Mikäli tilat todetaan päiväkotitoimintaan soveltuvaksi, hoitaa palveluntuottaja tarvittavat luvat ja ilmoitukset itse eteenpäin. Hankkeen edetessä palveluverkosta vastaava koordinaattori antaa lausunnon Lupa.fi -palveluun varhaiskasvatuksen näkökulmasta.

Lausunnot aluehallintovirastolle

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle tehtiin vuonna 2020 yhteensä 26 lausuntoa yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen tuottajien ilmoituksiin. Lausunnoista viisi käsitteli uuden yksikön toiminnan aloittamista ja toiminnan rekisteröintiä. Jo toimivissa yksiköissä tapahtuneista muutoksista (toimintapaikan muutokset, toiminnan lopettaminen tai vastuuhenkilön vaihtuminen) tehtiin 21 lausuntoa.

Tietojen kerääminen

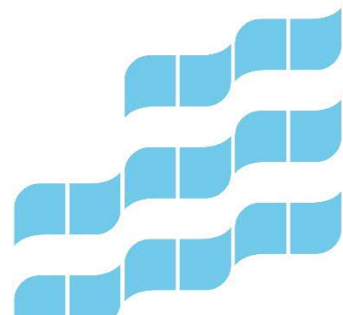
Osa ennakoivasta valvonnasta perustui dokumenttien keräämiseen ja seurantaan. Palveluntuottajat toimittivat kaksi kertaa vuodessa (helmikuussa ja syyskuussa) lapsiryhmä- ja henkilökuntatiedot. Toimintavuosi-ilmoitus pyydettiin elokuussa sekä päiväkodeilta että ryhmäperhepäiväkodeilta. Dokumenttien avulla valvotaan merkittäviä laadullisia asioita: henkilökunnan määrää ja kelpoisuuksia sekä lapsiryhmäkokoja. Henkilökunnan koulutustiedot uusien työntekijöiden osalta tarkastettiin valvontakäynneillä.

Koulutus- ja ohjaustilaisuudet

Tampereen kaupungin valvonnan ja ohjauksen toimijat järjestivät yksityisille palveluntuottajille ohjaustilaisuuden uuden toimintavuoden alkaessa elokuussa. Päiväkotitoimintaa järjestäviä palveluntuottajia opastettiin aluehallintovirastolle tehtävissä ilmoitus- ja rekisteröintiasioissa sekä varhaiskasvatuksen ajankohtaisissa asioissa.

Sähköpostien kautta toteutettu ohjaus lisääntyi merkittävästi vuoden 2020 aikana. Tampereen kaupungin varhaiskasvatukselle laaditut ohjaus- ja neuvontaviestit liittyen koronavirukseen toimitettiin myös yksityisille toimijoille. Yksityisiltä toimijoilta kerättiin tietoja aluehallintoviraston lähes viikoittaisiin kyselyihin maaliskuun kesäkuussa.

Korona supisti merkittävästi koulutusiltojen järjestämistä. Tampereen kaupunki järjesti yksityisille palveluntuottajille kolme (v. 2019 yhdeksän) koulutusiltaa sekä kaksi (v. 2019 viisi) iltapäiväkoulutusta vuonna 2020. Kaikkien koulutusten sisältö käsitteli lasten kasvun ja oppisen tukea. Koulustilaisuuksiin osallistui

keskimäärin 40 henkilöä/koulutus. Katsomuskasvatuksen koulutus järjestettiin sähköisiä välineitä hyödyntäen.

Aluehallintovirasto lisäsi huomattavasti verkossa tapahtuvaa koulutusta ja näistä koulutuksista pyrittiin aktiivisesti tiedottamaan yksityisiä toimijoita. Aluehallintovirasto järjesti perhepäivähoitajille kaksi koulutusiltaa, webinaaria, aiheena Vasu kainalossa- varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesta oman toiminnan kehittämisestä.

2.4 Valvontakäynnit

Valvonnan ja ohjauksen suunnitelma hyväksyttiin lasten ja nuorten palvelujen lautakunnan kokouksessa 24.5.2017. Valvonnan vuosisuunnitelmassa 2020 kuvattiin toiminnan lainsäädännöllinen perusta ja toteutettavat ohjaus-, neuvonta- ja seurantatoimet sekä toimenpiteet mm. seurannan kehittämiseksi ja valvontakäyntien dokumentoimiseksi. Lautakunnalle raportoidaan valvonnan toteutumisesta valvontakertomuksella kerran vuodessa. Tarvittaessa lautakunnalle tiedotetaan valvonnan toteutumisesta useammin. Valvonnan ja ohjauksen suunnitelman mukaisesti jo toimivissa päiväkodeissa ja ryhmäperhepäiväkodeissa valvontakäynti tulee tehdä kerran vuodessa. Kaikkiin päiväkoteihin tulee vuoden aikana tehdä myös ennalta ilmoittamaton valvontakäynti. Jo toimivilla perhepäivähoitajilla käydään valvontakäynnillä joka toinen vuosi.

Valvonnan vuosisuunnitelma 2020 hyväksyttiin sivistys- ja kulttuurilautakunnan kokouksessa 20.2.2020. Valvontakäyntejä tehtiin yksiköihin suunnitelman mukaisesti. Valvonnan ja ohjauksen toimijat osallistuivat myös Tampereen kaupungin ympäristöterveyden valvontasuunnitelman mukaisiin terveydellisten olojen tarkastuksiin. Edellä mainittuja tarkastuksia tehdään jo toimiviin yksiköihin kolmen-neljän vuoden välein. Vuoden aikana osallistuttiin kahdeksan yksityisen päiväkodin ja viiden ryhmäperhepäiväkodin terveydellisten olojen tarkastukseen.

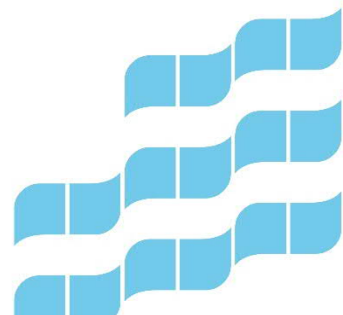
Vuoden 2020 aikana tehtiin päiväkoteihin ja ryhmäperhepäiväkoteihin

- 17 alustavaa tilakatselmusta, myös olemassa olevien tilojen muutokset
- 9 käyttöönottotarkastusta
- 7 tontinluovutusten ja rakennusten myyntiä valmistelevaa kokousta
- Lisäksi suuri määrä puhelimitse ja sähköpostitse tapahtuvaa tiloihin liittyvää ohjausta ja neuvontaa.

Valvontaa, ohjausta ja seurantaa toteutettiin Tampereen kaupunkiseudulle laadittujen asiakirjojen avulla. Asiakirjat on laadittu toimintamuodoittain sekä erikseen aloittaville palveluntuottajille ja jo toiminnassa oleville palveluntuottajille.

2.5 Toteutuneet käynnit

Alla oleviin taulukoihin on koottu tiedot valvonta- ja ohjaukseen käynneistä toimintamuodoittain.

Päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit

Valvonnan kohteet	Yksiköitä yhteensä	Valvontakäynnit yhteensä	Joista määräaikaikäntejä	terveydellisten olojen tarkastuksia	ennalta ilmoittamattomia	Uusien yksiköiden tarkastukset	alustavia tilakatselmuksia	käyttöönottotarkastuksia
Päiväkodit	37 (32)	110 (133)	64 (85)	8 (8)	38 (40)	14 (11)	7(2)	
Ryhmäperhepäiväkodit	17 (18)	27 (24)	18 (19)	5 (3)	5 (2)	2 (1)	2 (0)	

(suluissa v. 2019 toimijoiden määrät ja toteutuneet käynnit)

Perhepäivähoitajat

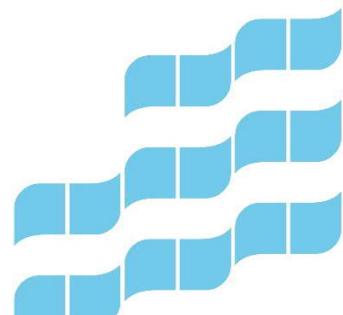
	Toimivat perhepäivähoitajat	Valvontakäynnit	Aloitusinfoihin osallistuneet uudet hoitajat	Uuden hoitajan kotikäynti ja toiminnan aloittaminen
Perhepäivähoitajat	66 (67)	29 (39)	2 (6)	1 (8)

(suluissa v. 2019 toimijoiden määrät ja toteutuneet käynnit)

Yksityisenä perhepäivähoitajana työskentelyn voi aloittaa ilman alalle soveltuvaa koulutusta määräaikaikäisellä luvalla. Seutukunnallisesti on linjattu, että jatkaakseen työskentelyä määräajan jälkeen on hakeuduttava suorittamaan kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinto (aiemmin perhepäivähoitajan ammattitutkinto). Valvonnasta ja ohjauksesta osallistuttiin kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkintoa suorittavien henkilöiden tutkintotilaisuuksiin havaintokäynnein ja tutkintotilaisuuksien arviointikeskusteluihin työelämäarvioijina yhteensä kahdeksan kertaa. Ko. ammattitutkintoa suoritti kaksi henkilöä.

3. ENGLANNINKIELISEN JA RUOTSINKIELISEN ESIOPETUKSEN VALVONTA

Englanninkielistä esiopetusta järjestettiin kilpailutuksen perusteella kahdessa eri yksikössä, ja uusien sopimusten mukainen toiminta käynnistyi elokuussa 2017. Englanninkieliseen esiopetukseen osallistui 80 ja ruotsinkieliseen esiopetukseen 34 lasta. Kaikkien toimijoiden yksiköihin tehtiin valvontakäynnit syyslukukauden aikana.

4. KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN YKSITYISTEN PALVELUNTUOTTAJIEN TOIMINNAN VALVONTA

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan yksityisten palveluntuottajien ryhmiin tehdään valvontakäynti vuosittain. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan yksityisiä palveluntuottajia oli yhteensä 15 eri toimijaa, joiden toiminta jakautui 50 toimintaryhmään. Suurin osa yksityisten koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmistä toimi koulujen tiloissa. Osa toimi omissa tiloissa esim. seurakuntataloilla tai vuokratiloissa. Kaikkiaan näiden ryhmien toimintaan osallistui 20.9.2020 tilastopäivänä yhteensä 1411 lasta.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan yksityiset palveluntuottajat

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	Palveluntuottajien määrä	Ryhmiä määrä	Ohjauksenkäyntien määrä
Yksityiset palveluntuottajat	15 (15)	50 (51)	50 (51)

(suluissa v. 2019 toimijoiden määrät ja toteutuneet käynnit)

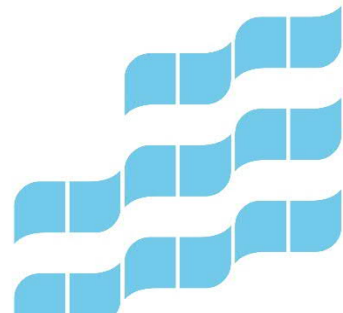
5. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston varhaiskasvatuksen ylitarkastajan kanssa tehtiin yhteistyötä ennakoivan ohjauksen näkökulmasta. Tämän lisäksi aluehallintovirasto järjesti valvontaa ja ohjausta tukevia avoimia koulutustilaisuuksia.

Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauksen ja valvonnan kehittämistä jatkettiin osallistumalla aktiivisesti Tampereen seutukunnan varhaiskasvatuksen työryhmään. Palvelusetelisäntökirja päivitettiin vuoden 2020 alussa seudullisena yhteistyönä. Keskeisin muutos liittyi säntökirjan muotoon: kahden erillisen asiakirjan sijaan elokuusta 2020 on käytössä ollut yhteinen seudullinen säntökirja, jonka liitteenä on kuntakohtainen osio (palvelusetelin arvo). Säntökirjaan myös päivitettiin kasvun ja oppimisen tuen osuus, tuen tarpeen määrittämisprosessi ja käytänteitä korotetun palvelusetelin myöntämiseen on seudullisesti yhdenmukaistettu. Säntökirjan tekstejä tarkistettiin ja tulkinnanvaraisuudet pyrittiin poistamaan. Tampereen oma "alustava tilakatselmuslomake" päivitettiin siten, että päiväkodeilla ja ryhmäperhepäiväkodeilla on molemmilla omat lomakkeensa.

Varsinaisen ohjauksen ja valvonnan lisäksi on tehty yhteistyötä Tampereen seudun ammattiopiston kanssa osallistumalla kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinnon työelämäryhmään.

Päiväkoteihin tehtiin vuonna 2020 yhteensä 110 valvontakäyntiä, vastaava luku oli 133 vuonna 2019. Valvontakäynneillä kehitettiin toimintaa yhdessä palveluntuottajien ja henkilökunnan kanssa. Jokaiseen päiväkotiin tehtiin varsinaisen määräaikaikäykinnin lisäksi ns. pedagoginen

valvontakäynti. Pedagogisista valvontakäynneistä kolmasosa toteutettiin "livenä" ennen poikkeusolojen alkamista. Loput käynnit toteutuivat kirjallisten pedagogisten dokumenttien kautta ja nämä eivät sisälly valvontakäynteihin. Varhaiskasvatuksen valvontakäynneillä on pohdittu omavalvonnan toteutumista, turvallisuutta (mm. lähetsintäsuunnitelma), kiusaamisen ehkäisemistä sekä Tampereen kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman sisältöä ja sen käyttöönottoa. Jokaiseen päiväkotiin tehtiin myös vähintään yksi ennalta ilmoittamaton käynti valvontasuunnitelman mukaisesti. Ennalta ilmoittamattomilla valvontakäynneillä keskityttiin erityisesti henkilöstömitoituksen ja lapsiryhmän enimmäiskoon valvontaan. Näillä valvontakäynneillä ei havaittu erityisiä huolenaiheita. Yhteen yksikköön tehtiin reaktiivinen valvontakäynti yhdessä aluehallintoviraston kanssa. Samaan yksikköön annettiin määräys ja korjaavia toimenpiteitä seurattiin ennalta ilmoittamattomilla käynneillä.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmien osalta valvontakäynneillä kiinnitettiin erityistä huomiota tilojen käyttöön ja turvallisuuteen huomioiden syyslukukauden poikkeukselliset olosuhteet. Yhteistyö kunnallisen Eppu-toiminnan ja yksityisten palveluntuottajien välillä oli poikkeusoloista johtuen tauolla. Lasten osallisuuden toteutumista ja kokemuksia kartoitettiin loppuvuodesta tehdyllä palautekyselyllä. Lapset arvostivat omien toiveidensa huomioimista päivittäisessä toiminnassa ja erilaiset "apulaisen" tehtävät ryhmässä koettiin merkityksellisinä.

